

„Silný a pútavý
príbeh o láske.“

LISA JEWELLOVÁ

Ich láska bola neprekonateľná.

Spolu

Ich život bol lož.

Ljndeni

Julie Cohenová

Spolu

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindenisky.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Julie Cohenová
Spolu – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

The image features three thin, grey, wavy lines that flow across the top half of the page. The lines are smooth and fluid, with varying amplitudes and frequencies, creating a sense of movement and organic form. They are positioned above the text, framing it from above and to the sides.

Spolu

Spolu

Julie Cohenová

Ljndeni

Venujem Terese
a
Harriet.

„Skrátka, je to hudba bez začiatku a bez konca, hudba bez skutočného vyvrcholenia či rozuzlenia, hudba, ktorá – podobne ako Baudelairovi milenci – ,ľahučko spočíva na krídlach slobodného vetra‘.“

Glenn Gould o *Goldbergových variáciách*
od Johanna Sebastiana Bacha (1956)

.....

PRVÁ ČASŤ

.....

2016

Prvá kapitola

*September 2016
Clyde Bay, Maine*

Robbie sa zobudil, keď bola vonku ešte tma. Spali pri otvorených oknách, počul, ako vlny narážajú o skaly. Ten zvuk nikdy neutíchal, takže ho už takmer ani nevnímal, no v to ráno ho počul. A počul aj Emilin dych. Chvíľu ležal v posteli, vnímal, ako dýcha, načúval zvukom vody, pokojným a známym, akoby jedno i druhé mohlo trvať večne.

Emily ležala s tvárou odvrátenou od neho, ale telom sa ho dotýkala, chrbtom sa pritískala o jeho bok, členok mala ovinutý okolo jeho členka a prsty na nohe zaborené do jeho chodidla. Ráno sa väčšinou prekotúľa na svoju stranu, ovínie jej ruku okolo drieku a ona sa mu pospiačky schúli v náručí, chvíľu tak zotrávajú, dosť dlho na to, aby teplo jej tela cítil, ešte aj keď vstane a ju nechá ďalej spať, pustí sa do každodennej rannej rutiny a spomína na vôňu jej vlasov.

Vedel, že ak všetko zostane také, aké to je, keby sa situácia vyvíjala tak, ako sa vyvíja, toto bude jedna z tých vecí, ktoré by sa nikdy nezmenili. Rytmus ich spánku alebo spôsob, akým sa dotýkali. Takto spali, keď spolu strávili svoju prvú noc, pred päťdesiatimi štyrmi rokmi, a odvtedy bola každá noc, ktorú nestrávili v spoločnej posteli, premárnená – teda aspoň z ich pohľadu. Robbie vedel, že jeho telo si bude Emily pamätať, aj keby si dovoľil žiť tak dlho, že jeho myseľ na ňu zabudne.

Stačí žiť pre tieto chvíle dotykov. Jemu to stačí, no musí myslieť na Emily.

Od onoho dňa, keď ju pred viac ako päťdesiatimi rokmi stretol, všetko, čo robil, robil pre Emily. A toto je posledná vec, ktorú pre ňu ešte musí spraviť. Teraz, kým je toho ešte schopný.

Robbie sa odtiahol pomaly, aby Emily nevyrušil. Sadol si na peľasť. Mal osemdesiat rokov a okrem bodavej bolesti v stehne, ktorú mu za daždivého počasia spôsobovala stará rana, bol v skvelej forme, teda, pokiaľ ide o fyzickú schránku. V zrkadle sa ešte vždy viac-menej spoznal, hoci vlasy mu už takmer úplne obeleli a pokožka nadobudla kožovitý vzhľad, typický pre muža, ktorý trávi väčšinu času vonku. Telo by pokojne mohlo vydržať ešte takých desať, pätnásť rokov. Zakonzervovaný soľou – ako sa vravievalo o starých námorníkoch.

Bez dlhého premýšľania sa krátko pred svitaním poobliekal, tak ako takmer každé ráno, s výnimkou niektorých nediel. Zišiel dole a rukou pritom kĺzal po zábradlí, ktoré sám vyrezal z jediného kusa dubového dreva. Aby ho dostal do domu, musel vybrať rám vchodových dverí. Bolo to v roku 1986 – Adam mal desať.

Teraz sa z takýchto dátumov skúšal, opakoval si ich v nádeji, že mu tak azda utkvejú v pamäti. *Adam a Shelley sa brali v dvetisíc tretom. Do Clyde Baya sme sa presťahovali v tisícdeväťstosedemdesiatom siedmom. Emily som stretol v tisícdeväťstošesťdesiatom druhom. Narodil som sa v tisícdeväťstotridsiatom šiestom, počas veľkej hospodárskej krízy. Do dôchodku som išiel v tisícdeväťsto... Nie, mal som sedemdesiat alebo... Ktorý rok teraz máme?*

Robbie zdvihol zrak. Stál v kuchyni zariadenej skrinkami, ktoré vlastnoručne zhotovil. Napustil vodu do čajníka a postavil na kávu. Každé ráno robil to isté, zatiaľ čo Emily hore spala, zakrátko zišiel dole zívajúci Adam, aby pred odchodom do školy rozniesol noviny.

Do nohy ho štachol pes. „Ešte chvíľočku, Bella,“ zareagoval pohotovo, pozrel sa dole, no nebola to Bella. Tento pes má na hrudníku biely fľačik, nie je to Bella, lebo tá bola celá čierna, toto je, je to... je to Bellin syn, je to...

Hlasným zazívaním sa ozval ďalší pes a celý tuhý vstal z peleštedka v kúte kuchyne, čierny, so sivým ňufákom a bielym fľačikom na hrudníku. Robbie skĺzol pohľadom zo starého psa na mladého a mladý ho štachol do ruky, vrtiac chvostom. Bol to Rocco. Bleskurýchle si spomenul. Tento tu je Rocco a ten starý je jeho otec Tybalt. Bella bola Tybaltova matka a už trinásť rokov je mŕtva.

Robbiemu sa triasla ruka, keď otváral dvere, aby psy vypustil.

Bolo to ako hmla, ktorá príde znenazdajky a takú ti vrazí, že zrazu nič nevidíš, dokonca ani vlastné plachty. V takej hmle sa človek plaví iba pomocou prístrojov, oči sú mu nanič – lenže s touto hmlou si nedajú rady ani prístroje. Človek sa pohybuje vo vodách, ktoré pozná ako vlastnú dľaň, a pritom nevie, kde je. Môže naraziť do skaly, ktorej sa predtým vyhol hoc aj tisíckrát, pozná ju ako starého priateľa. Alebo sa môže vybrať úplne nesprávnym smerom a nenájsť cestu späť.

Kávu nedovaril. Našiel kúsok papiera a pero, sadol si ku kuchynskému stolu a napísal *Emily* list, ktorý v hlave formuloval už niekoľko dní. Písmenká kládol na papier chvatne, aby sa hmla nestihla vrátiť a nezastavila ho. Slová nedokázali presne vyjadriť, čo chcel. Zostalo toľko nevy povedaného... No na druhej strane, *Emily* vždy vŕavel, že nie je nijaký básnik.

Lúbim ťa, písal. Emily, ty si môj začiatok aj môj koniec – a každý jeden deň medzi tým.

A naozaj, presne to chcel povedať. Tie slová vyjadrovali všetko.

Hárok pozorne poskladal a napísal naň *Emily*. S listom bezpečne ukrytým v dlani vyšiel z kuchynských dverí na dvor, kde ho vrtiacimi chvostmi a vyplazenými jazykmi privítali psy.

Bolo šero pred svitaním. Na obchôdzke okolo domu, ktorý postavil pre seba a pre Emily, ich mal oboch v päťach, Tybalta aj Rocca. Skontroloval okná, schody na verandu, dvere, šindle, pozrel sa na strechu s troma štítmi a komínom. Celé leto venoval opravám. Tento deň si naplánoval vopred.

Už netreba nič porobiť. Všetko je v poriadku. Keď príde zima, nič by sa jej nemalo stať. A neskôr jej pomôže Adam. A možno sa vráti aj William, aby jej pomohol.

Naboku, pri cédrových šindľoch, rástla divá ruža. Ker bol minulý mesiac celý obsypaný pukmi, no sklonku leta sa ich dožilo už len zopár. Pozorne, aby sa nepichol, odtrhol ružu. Jasnočervenú so žltým stredom. Okvetné lístky boli jemné a dokonalé.

Zahvízdal na psy, do domu vošli spolu s ním. Do misiek im nasypal žrádlo a vymenil vodu. Pohladil ich po hlavách, poškrabkal za ušami.

Potom vyšiel do spálne na poschodí, s listom a ružou v ruke.

Ešte spala. Ani sa nepohla. Hľadel na ňu. Striebristé pramene vlasov sa striedali so zlatistými, pleť mala v spánku jemnú. Bola dievča, ktoré spoznal v roku 1962. Dievča, ktoré dovtedy akoby len čakalo, kedy sa stretnú. Rozmýšľal, či ju nezobudiť, aby ešte raz videl jej oči. Mali rovnakú farbu ako more, keď ho v tisícdeväťstopäťdesiatom druhom uzrel prvýkrát. Modrastý odtieň, aký si dovtedy nevedel ani len predstaviť.

Lenže ak ju zobudí, aby sa jej naposledy zahľadel do očí, nebude to naposledy, lebo ho iste nepustí.

A ak to bude večne odkladať, jedného dňa ho obostrie hmla. Blíži sa kradmo, no útočí náhle. V jednej chvíli vidí jasne – a vzápätí vôbec nič. Ba čo viac: nevie si ani len spomenúť, aké to je vidieť.

List jej položil na nočný stolík, k poháru s vodou, ktorý si tam každý večer postaví. Zbadá ho, len čo sa zobudí. Uložil

naň divú ružu. Potom sa sklonil a nežne ju pobozkal na líce. Vdýchol, nasal do pľúc jej vôňu.

„Nikdy som na teba nezabudol,“ šepol jej do ucha, tichšie ako šum oceána, ktorý doliehal zvonka.

Prinútil sa vystrieť a zanechať ju tam, spiacu. Myslel si, že to bude ťažké, lenže ťažšia bola ich prvá rozlúčka, keď od nej odchádzal.

Tentoraz to bolo ľahšie ako vtedy. Teraz, keď mali za sebou toľko dobrých rokov. Každúročný spoločne prežitý rok bol dobrý. Stál za to, každý jeden.

Robbie vyšiel prednými dverami, aby sa nestretol so psami. Zišiel po schodoch z verandy a pustil sa po chodníku, čo sa vinul na koniec dvora. Cez cestu a pozdĺž chodníčka vychodeného medzi husto rastúcimi kríkmi. Do nohavíc sa mu zachytávali vetvičky. Zastal až na skalách na brehu. Sivý granit z Mainu, miestami tmavý, priam čierny, a keď sa mu človek bližšie prizrie, zbadá v ňom drobučké kúsky sludy, lesklé ako diamanty.

Vyzul si topánky, stiahol ponožky a nechal ich na vysokej skale, kde na ne nedočiahne vodná triešť. Vedľa nich poskladal košeľu a nohavice. Potom sa bosý postavil na najvzdialenejšiu skalú, zmáčanú príbojom, klzkú, obrastenú riasami.

Myslel si, že v ten deň bude hmlisto, no nebolo. Všetko pred ním bolo jasné, vychádzalo slnko. Ihralo zlatistými a červenkastými tónmi, veľmi príbuznými farbe tej ruže, čo nechal na stolíku pre Emily. Bude to dobrý deň, taký, keď na obzore vidieť ostrov Monhegan. Na hladine sa hojdali pasce na homáre, modré, biele a červené. Vedel, čie sú. A aj to, kedy si ich majitelia prídu na čloch vyzdvihnúť. Ale až neskôr, teraz ešte nie.

Mal dosť času.

Skočil do vody. Telo pri dopade vkĺzlo do vln takmer bez jediného šplechnutia.

Vždy bol skvelý plavec. Bola to preňho hračka. Napoly ryba, vravievala o ňom Emily. Zaberal nohami, rozrážal vlny. Voda sa celé leto zohrievala, no aj tak bola dosť studená na to, aby vyrážala dych. Ak sa však neprestane hýbať, bude všetko v poriadku, na chvíľu, teda aspoň kým ho nestrhne prúd. Štvrtí míle severne odtiaľto sa našli kúsky lode, ktorá stroskotala na Marshall Pointe, boli roztrúsené až po Newfoundland.

Plával a z očí nespúšťal obzor. Trvalo dlho, kým sa unavil. Dosť dlho na to, aby uvidel horný oblúk slnka, vynárajúceho sa z vody pred ním, jagavé svetlo, ktoré dosvietilo až k nemu. Zasvieti cez okno izby, v ktorej spí Emily, a poláska jej líce aj vlasy.

Robbie plával ďalej, až kým už nevládal. Vtedy dovolil vo-
de, aby ho unášala k niečomu, čo je väčšie ako on, väčšie ako
spomienka.

Druhá kapitola

Júl 2016

Clyde Bay, Maine

Torta bola zjedená, ľadový čaj bol vypitý. Emily sedela v záhrade pri záhradnom stole zaliatom lúčmi popoludňajšieho slnka. Držala Robbieho za ruku. Od oceána vial vánok, zaháňal sparú.

„Tortu som nečakala,“ usmiala sa na Adama a Shelley, „ale bola výborná. Ďakujem.“

„Vaše výročie sme predsa nemohli osláviť iba zmrzlinou,“ odvetil syn. „Štyridsaťtri rokov je niečo, čo nedosiahne každý.“

„Už len sedem a bude ich päťdesiat,“ dodala nevesta Shelley. Robbie jej pod stolom stisol ruku.

Francie, ich najmladšia, päťročná vnučka, si z líca zotrela kus maslového krému a spýtala sa: „Čo je to *vínoročie*?“

„*Výročie*. To je oslava dňa, v ktorý sa dvaja ľudia zobrali,“ vysvetľoval dcérke otec Adam.

Francie mala plavé vlasy po Adamovi a po Shelley zdedila tmavé oči a pehy. Dve staršie ratolesti, Chloe a Bryan, boli úplne ryšavé, nikto iný v rodine nemal také vlasy. Adam niekedy žartoval o recesívnych génoch a o poštarovi, čo sa vždy skončilo tým, že mu Shelley jednu capla.

Rocco pustil Bryanovi k nohám loptu. Chlapec vstal a hodil ju na druhý koniec trávniku, aby sa labrador za ňou rozbehol. Tybald, starší pes, dychčal v tieni stromu. Dvanásťročná Chloe, ktorá uprednostňovala spoločnosť dospelých, vystrúhala pri pohľade na stôl s rozliatym ľadovým čajom grima-

su a spýtala sa: „Starká, kde máš fotky zo svadby? Nikdy som nevidela tvoje svadobné šaty!“

Emily sa usmiala. „To preto, lebo som žiadne nemala. Tvoj starý otec a ja sme ušli.“

„Pretože som dušou romantik,“ vyhlásil Robbie. „Vaša starká mnou bola celá unesená, nevedela sa dočkať, kedy jej na prst nastoknem prsteň.“

„Tak sa mi zdá, že to ty si nástojil na tom, že si ma okružkuješ.“ Prešla si po ňom palcom – po zlatom krúžku v tvare dvoch zopnutých rúk.

„Môžem sa naň pozrieť?“ poprosila Chloe a Emily si ho zvliekla z prsta. Nebolo to ľahké, vekom jej opuchli kĺby. Pustila ho do vnučkinej čakajúcej dlane a sledovala, ako ho obracia a obdivuje. „Vyzerá, akoby nemal konca,“ povedala. „Jedna ruka sa mení na druhú a potom sa navzájom držia.“

„Práve preto som ho vybral.“ Robbie vzal prsteň z vnučkinej ruky a podal ho Emily. Tá si ho s úsmevom znova založila na prst.

„Bola to láska na prvý pohľad?“

Chloe láska na prvý pohľad veľmi zaujímala a Emily to vedela. Dievčina hltala romantické knihy pre mládež jednu za druhou, mnohé plné strašných chorôb, hrôzostrašnej budúcnosti alebo upírov. Emily ich na vnučkino odporúčanie zopár prečítala. Veľmi sa jej páčili.

„Na absolútne prvý pohľad,“ potvrdil Robbie. „Stačil mi jediný pohľad na vašu starú mamu a vedel som, že je moja jediná. A ty si to vedela tiež, však, Emily?“

„Vedela som, že si ohromný fešák. Nemôžem povedať, že by mi práve v tej chvíli chodilo po rozume manželstvo.“

„Vedela si, že som ten najväčší fešák, akého si kedy videla,“ opravil ju Robbie.

„Áno.“ Usmiala sa, hľadiac na jeho biele vlasy, ktorých mal na hlave stále neúrekom. V očiach mu ešte vždy ihrali iskrič-

ky a kútky úst sa mu vykrúcali nahor, keď seabedome žar-
toval. „Ten najväčší fešák, akého som kedy videla. A takisto
najnafúkanejší.“

„Veď som aj mal dôvod.“

„Veľmi dobrý dôvod.“

„A kde to bolo?“ vyzvedala Chloe.

„Na železničnej stanici. Zazrel som ju na druhej strane
preplnenej staničnej haly.“

Emily mu opäť chytro stisla ruku. „Nie, drahý,“ opravila ho.
„Bolo to na letisku.“

Žmurkol na ňu, zachmúril sa, no tvár sa mu takmer oka-
mžite znova rozžiarila, dosť rýchlo na to, aby si okrem nej
nikto nič nevšimol. „Ach, áno, máš pravdu. Na letisku, bolo
to v roku 1972.“

„Na Floride,“ doplnil Adam, „tam som sa narodil. Raz tam
budeme musieť zísť. Vôbec na nič sa nepamätám.“

„Disney?“ skúsila Francie pohotovo a vyliezla otcovi
na kolená.

„Možno.“ Pobožkal jej plavú hlávku. „Alebo môžeme zísť
do Anglicka, tam sa narodila stará mama.“

„Takže ste ušli a presťahovali sa z Anglicka do Ameriky?“
vrátila sa k téme Chloe. „Nemala si šaty ani kyticu? Vôbec nič?“

„Jednoducho sme nasadli na loď a plavili sa za slnkom,“
povedala Emily.

„Na tú, čo máte teraz?“

„Nie, bola to iná loď.“

„Zamočila si si nohy,“ doplnil starú mamu Robbie. „Ale
zachránil som ťa.“

„Zachránili sme *jeden druhého*,“ usmiala sa Emily. „A odvte-
dy sme stále spolu, až na jednu či dve noci, aj to len sem-tam.“

„Och, aké romantické,“ vzdychla si Chloe. Emily sťažka
prehltna, pred očami mala obraz inej dvanásťročnej, s tmavý-
mi, nie červenými vlasmi. Presne to by pred všetkými tými

rokmi povedala aj Polly. Šibla pohľadom po Robbiem, či si to nevšimol, ale on sa len usmieval.

„Vlastne,“ začala Emily, „romantika je dosť vyčerpávajúca. Obyčajný život sa mi páči oveľa viac.“

„Mne nie,“ zavrtila hlavou Chloe.

„Aj tvoji rodičia majú svoj romantický príbeh,“ povedal Robbie. „Stretli sa pri fotokopírke.“

„Tvoj otec,“ pokračovala Shelley, „chodil na hodiny americkej histórie zo zásady nepripravený, preto sa ráno ponáhlal do školy, aby si skopíroval materiály – presne vtedy, keď som ja kopírovala básne na hodiny angličtiny a literatúry.“

„Až v druhej polovici semestra jej došlo, že to robím schválne,“ zasmial sa Adam.

„Uf,“ vzdychla si Chloe. „V škole nie je romantika.“

Emily si všimla, ako si Adam so Shelley vymenili pohľady – celkom tak, ako to robia manželské páry schopné komunikovať aj bez slov.

Dobehol osemročný Bryan. Lapa po dychu. „Starký, Rocco si chce ísť zaplávať. Nemôžem ho vziať?“

„Tu nie,“ obrátil sa k synovi Adam. „Pred domom je príliš silný prúd.“

Robbie vstal. „Poď, odprevadím ťa k zálivu,“ ponúkol sa. „Tam mu môžeš hádzať loptu, koľko ti srdce ráči. Do loďky sa síce všetci nepomestíte, no môžem vypožičať čln a previezť vás, ak by ste mali chuť. Ideš s nami, William?“

„Ja som Francie,“ zamrmlala Francie.

„Dobre, tak čo teda, pridáš sa, Francie?“

Dievčatko zoskočilo z otcových kolien a vložilo starému otcovi rúčku do dlane. „A kúpiš mi v obchode zmrzlinu?“

„Ale veď si práve jednu dojedla,“ namietla Shelley, lenže Robbie na drobca žmurkol a povedal: „No mame to nepovedz.“

„Aj ja idem,“ pridala sa Chloe. „Mami, môžem si požičať tvoj telefón?“

Shelley prevrátila oči, ale telefón jej podala.

„Ideš aj ty, Em?“ spýtal sa Robbie. „Aj tebe kúpim zmrzlinu. Tú najväčšiu, akú si kedy videla. Pre moje zlatičko.“

„Adam s tebou pôjde, všakže, Adam?“ Adam prikývol a Emily pobožkala Robbieho na líce. „Zostanem tu a poumývam riad. Psy aj deti najprv dosucha vyutieraj, až potom ich vpusti dnu.“

Pobožkal ju a ona za ním hľadela, dívala sa, ako kráča s ich synom, obklopený hlúčikom vnúčať a psom. Nebyť bielych vlasov, od chrbta by to ešte stále mohol byť muž, ktorého stretla pred všetkými tými rokmi, prv ako si vôbec mohli predstaviť, že niečo z tohto bude možné.

Francie volal *William*.

Ženy v kuchyni zohranými pohybmi spoločne naplnili umývačku. Niektoré Emiline priateľky mali s nevestami problémy, takže Emily vedela, aké šťastie sa na ňu usmialo. Shelley sa jej zverila s rodinnými plánmi na víkend predĺžený o Deň nezávislosti, teda štátny sviatok. Chceli vziať deti do Rangeley, kde mala jej rodina pri jazere chatu. Pobudnú tam niekoľko týždňov, aby sa deti mohli do vôle vyhrať s bratrancami a sesternicami a aby sa Shelley mala šancu porozprávať so širokým príbuzenstvom. „Na učiteľskom povolaní je to azda to najlepšie,“ usmiala sa a zabalila zvyšok torty. „Letné prázdniny.“

„Tak toto ti neverím,“ zaprotestovala Emily. „Svojich žiakov miluješ.“

„Poďte s nami. Naozaj by ste nám spravili obrovskú radosť. Dokonca máme voľnú izbu. Môžete vziať aj psy, jazero by sa im páčilo. Brat má malú plachetnicu a ani nevie, ako ju používať.“

„Veľmi rada. No musím sa spýtať Robbieho. Na toto leto si naplánoval niečo okolo domu.“

„Adam si to všimol, vraj akoby robil na šiestich projektoch naraz. Frflal, lebo Robbie ho vždy napomína, aby najprv dokončil jednu prácu a až potom začal ďalšiu.“

„Naozaj?“ nesústredene sa spýtala Emily. „Nuž, má veľa práce, samé opravy. Bola to tvrdá zima. Mimochodom, nemáte správy o Williamovi? Naposledy sa ozval hádam pred mesiacom.“

„Minulý týždeň poslal e-mail a priložil aj zopár fotiek detí. Prepošlem ti ho, ak si ho nedostala.“ Shelley s fľašou mlieka v ruke otvorila chladničku a ostala zarazene stáť. „Eh... Čo je toto?“

„Čo?“

Shelley z chladničky čosi vybrala a zdvihla to dohora. Robbieho peňaženku.

„Bez tohto ťažko niekoho pozve na zmrzlinu,“ podotkla a rozosmiala sa.

Emily sa chytro odvrátila k riadu, aby jej nevesta nevidela do tváre. „Určite ju tam zo žartu strčilo niektoré z detí,“ zamumlala nezrozumiteľne a pritom oplachovala pohár, hoci vedela, že to žiadne z detí nespravilo.

V diaľke, nad Clyde Bayom, asi tak štvrt' míle od ich domu, vybuchoval ohňostroj. Boli roky, keď sa naň dívali z člna, z ktorého mali výhľad na svetlá na brehu aj na zrkadlový odraz svetlíc na hladine. Toho roku deti odišli veľmi neskoro a Emily bola príliš unavená, nechcelo sa jej vyťahovať loďku z kotviska. Najväčším problémom staroby je únava. A to popoludnie, hoci sa z neho tešila, pre ňu zároveň predstavovalo veľkú záťaž. Musela kontrolovať Robbieho a sledovať Adama so Shelley, či si náhodou niečo nevšimli, či im to nedošlo.

Popoludní zavolať William a zavinšoval im všetko najlepšie k výročiu sobáša. Na Aljaške boli ešte iba tri hodiny

ráno. Nevolať na pevnú linku, ale na jej mobil a z pohľadov, ktoré si Adam so Shelley vymenili, keď telefón zdvihla, jej bolo jasné, že jeden z nich mu zrejme taktnou správou pripomenul, aby zavolať. Počas rozhovoru predstierala, že o ničom nevie, zmienila sa o torte a slnku aj o tom, ako psy a deti do domu dovliekli hádam polovicu pláže. Williamov smiech z druhého konca kontinentu znel celkom ako Robbieho.

„Rád by sa s tebou porozprával aj otec.“ Podala telefón Robbiemu. „William.“

Dívala sa, ako Robbie berie telefón do rúk. „Ahoj, synak. Hej, ďakujem. Všetko v poriadku? Dobré, dobré.“ Ticho. Emily naťahovala uši, či nezačuje Williamov hlas na druhom konci linky.

„Možno by si rád prehodil zopár slov s bratom.“ Robbie odovzdal telefón Adamovi a Emily si vzdychla.

Z voľnej izby, ktorú využívali ako kanceláriu, teraz Emily cez okno videla záblesky, no samotný ohňostroj nie. Zababušovaná do župana si sadla za stôl a čítala e-mail. Shelley splnila, čo sľúbila, a len čo dorazila domov, preposlala jej Williamov e-mail. Emily ho otvorila a s potešením sa zahľadela na fotografie dvoch synových ratolestí. Mal to ťažké, o deti sa staral striedavo s ich matkou, ale býval iba zopár míľ od nej, takže ich vídal takmer každý deň.

Dievčatko, Brianna, sa veľmi ponášalo na Williama, keď bol ešte malý: medzierka medzi zubami, tmavé vlasy – dokonca ich mala ostrihané skoro tak, ako ich mával v sedemdesiatych rokoch upravené William. Módne trendy sa zrejme vracajú. Brianna pózovala so svojím starším bratom Johnom pred jazerom a píniovými stromami. Každý z nich držal v ruke udicu. Aljaška v mnohom pripomínala Maine, hoci podľa Williamových slov ich kvárili čierne mušky, ktoré tam boli ešte zákernejšie.

Práve chcela zavolať Robbieho, aby sa aj on prišiel pozrieť, keď si všimla ďalší e-mail, od akejsi Lucy Knightovej. V predmete stálo *Christopher*.

Milá Emily,

dúfam, že Vám neprekáža, že Vám tak zrazu píšem.

Myslela som si, že by ste zrejme chceli vedieť, že Christopher minulý mesiac zomrel. Dala by som Vám vedieť aj skôr, lenže od jeho smrti mi zrazu všetko trvá akosi oveľa dlhšie. Netrpel, skončil v posteli, náhle, na infarkt. Keď som sa zobudila, bol už mŕtvy.

Viem, stretli sme sa len raz, no Christopher o Vás často rozprával – ako o kolegyni aj ako o priateľke. Rád spomínal na čas strávený v Južnej Amerike – nikdy nahlas nevyslovil, že preňho to bolo najšťastnejšie obdobie života, lebo, ako viete, vždy bol veľmi zdržanlivý –, vyjadroval sa o ňom ako o najproduktívnejšej životnej etape, vraj vtedy vykonal tie najlepšie veci. Christopher bol skvelý chlap a považujem za obrovské šťastie, že som ho mala. Strašne mi chýba.

So srdečným pozdravom

Lucy Norris Knightová

Zakryla si dlaňou ústa. Christopher.

„Zlatko?“ Robbie vošiel do izby a ruku si položil na operadlo stoličky. „Nejdeš si ľahnúť?“

„Ja... Dívala som sa na fotku Brianny a Johna, keď prišlo toto. O Christopherovi.“ Stoličku natočila tak, aby si mail mohol ponad jej plece prečítať aj Robbie.

„Ach, Em, je mi to ľúto.“ Pritiahol si druhú stoličku a objal ju okolo pliec.

Oči jej zaliali slzy. „Občas naňho myslím. Veľakrát som zatúžila vedieť, ako... No nespýtala som sa. Netuším, odkiaľ Lucy – to je jeho žena – získala môj mail. Musela ho niekde vypátrať.“

„Polly?“

„Pochybujem. Nemyslím, že by Polly mala moju adresu. Zrejme ju našla na internete.“

„Možno ju mal Christopher.“

„Nikdy mi nenapísal. Poslednýkrát sme sa stretli na maminom pohrebe.“ Pokrútila hlavou. „Keď naňho spomínam, vidím ho takého, akého som ho poznala v Cambridgei. Nevie si ho predstaviť ako starého muža, ba dokonca ani takého, aký bol, keď sme boli... keď sme boli spolu v Bolívi. Vidím ho štíhleho, s tými jeho vždy upravenými vlasmi a okuliarmi s hrubým rámom, čo nosieval. Je to už celá večnosť. Nie je to smiešne?“

„Bol tvoj najlepší priateľ.“

„Veľmi dlho, máš pravdu, to teda bol. Až kým si sa nezjavil ty.“ Položila Robbiemu dľaň na líce, on pootočil hlavu a vtisol jej do nej bozk.

„Je mi to ľúto,“ zopakoval. „Smutná správa.“

„Poznala som ho tak dobre! Vedela som o ňom všetko. Kedysi.“ Prešla kurzorom nižšie, no v správe nič viac nebolo. Iba oznámenie o Christopherovom úmrtí a milé slová od jeho manželky, ktorá nebola povinná jej čokoľvek oznamovať, no aj tak jej napísala.

„Vedel...“ hlesla. „Vedel... že...“

Robbie sa trocha zamračil. „On to vedel?“

„Raz som sa zmienila. Alebo si domyslel. Ešte na Cambridgei, keď sme mali skúškové. Jedenkrát sme o tom hovorili a viac to nespomenul. Dokonca ani vtedy, keď sme... keď som ho opustila.“

„Myslíš, že sa zdôveril svojej žene?“

„Nie, nemyslím. Christopher bol džentlmen. Prosila som ho, aby mlčal. Určite o tom nehovoril. Bol to dobrý chlap.“

Robbie sa jej zahľadel do očí. „To znamená,“ prehovoril pomaly, „že teraz o tom už nikto iný nevie.“

Prikývla.

„Ani Polly?“ uisťoval sa.

„Ani neviem, či Polly ešte žije. Podľa mňa to však nevie.
Nechce vedieť. A čo Marie?“

„Marie som nič nepovedal.“

„Takže o tom nikto nevie.“

„Len ty a ja,“ povedal Robbie. „Sme jediní dosiaľ živí ľudia, ktorí o tom vedia.“

„Áno,“ pritakala. „Len ty a ja.“

„Sme teda slobodní,“ potešil sa. „Konečne slobodní!“

Tretia kapitola

Keď sa Emily zobudila, Robbie už bol preč. Vystrela ruku a položila ju na jeho vankúš. Ešte stále bol teplý, ostal v ňom odtlačok jeho hlavy. Slnko sa už vyhuplo na oblohu a cez okno svietilo do spálne.

Po príchode do Mainu si bývanie na pobreží mohli dovoliť len preto, lebo kúpili pozemok s takmer rozpadnutým domom vo viktoriánskom sedliackom štýle, čo vyzeral ako škatuľa, mal zvetrané steny, prehnutú dlážku a deravú strechu. Robbie ho tak zrenovoval, že z pôvodného vzhľadu sa nezachovalo takmer nič. Dom mal tri štíty a bol obložený cédrovými šindľami. Na strane obrátenej k oceánu sa otvárala široká veranda. Všetky dvere a okná boli natreté nabiele a zboku stála garáž s dielňou. Ale občas, keď sa Emily na dom pozrela, tam videla stáť aj ducha starej budovy z devätnásteho storočia.

Pôvodne bola spálňa vzadu, pri lese, no Robbie ju presunul dopredu, na východnú stranu otočenú k moru. Chcel, aby v spánku počuli oceán a videli vychádzať slnko.

V skutočnosti však takmer každý deň vstával skôr ako slnko, a to aj na dôchodku.

Emily sa usmiala a načúvala, či ho nezačuje niekde v dome. Niekedy sa motal z jednej miestnosti do druhej a pritom si popískoval. Keď počúval hudbu, tak rock, ale keď pískal, tak Bacha. Určite si to ani neuvedomoval. To jeho pískanie spä-

jalo ich spoločné roky rovnako ako iné zvuky: psie pazúriky ťapkajúce po dlážke, detské kroky, rádio v dielni, neutíchajúci šepot oceána.

V to ráno ho nepočula, no aj tak naťahovala uši.

Rozdrnčal sa telefón. Nechala ho chvíľu zvonieť, či ho náhodou dole nezdvihne Robbie, veď v túto hodinu určite volá niekto jemu, nie jej. Telefón však zvonil ďalej, a tak sa načiahla a zdvihla slúchadlo na jeho nočnom stolíku.

„Doktorka Brandonová?“

Hneď spoznala jeho hlas, stále sa nezbabel typického quebeckého prízvuku. „Dobré ráno, Pierre.“

„Mohli by ste na chvíľu skočiť do lodenice? Nie je to problém, Boba vždy radi vidíme, ale...“

Posadila sa, sedela v posteli rovná ako svieca. „Čo spravil? Je v poriadku?“

„Ach, nerobte si starosti. Je okej. No možno by ste predsa len mali prísť.“

Chytró sa poobliekala a vyšla z domu. Nasadla do svojho auta, neušlo jej, že Robbieho pikap je preč.

Keď sa Robbie rozhodol ísť do dôchodku, Pierre od neho kúpil lodenicu, no jej názov ponechal. Ešte stále na nej visela biela tabuľa s modrými písmenami: *Brandonova lodenica*. Len prednedávnom obnovil náter. Pierre na ňu čakal pri vchode do jednej z pracovných hál, Malý Sterling stál pri ňom, každý držal v ruke plastový pohár s kávou. Pierre bol malý a šlachovitý, potomok generácií lesných robotníkov, Malý Sterling bol napriek menu chlap ako hora, potomok generácií rybárov špecializujúcich sa na homáre. Ako tam tak stáli, vyzerali ako Laurel a Hardy, hoci v to ráno sa jej vôbec nezdarilo komickí.

„Už tu bol, keď som dnes ráno prišiel,“ oznámil jej Pierre. „A odvtedy bez prestávky robí, nechce kávu ani nič iné. Vraj ten ketč musí dokončiť do konca týždňa, lenže tá loď nemá termín, prišla iba včera.“

Všetci sa zahľadeli dolu, kde Robbie na rampe vedúcej do vody pracoval na jednom z mnohých člnov. Bol k nim otočený chrbtom.

„Vie...?“ Preglgla. „Vie, kto ste?“

„Ale áno, vie. Povedal mi, že naveky zostanem učnom, ak budem celý deň postávať s kávou v ruke.“

„Doktorka, je v poriadku?“ spýtal sa Malý Sterling.

„Áno, v úplnom,“ odvetila rozhodne a vykročila dole k rampe. Ozvena krokov na drevenom pontóne oznamovala jej príchod, takže Robbie zdvihol oči od člna s bielym trupom a usmial sa na ňu.

Podľa toho úsmevu vedela, že ju spoznal. Netušila, ako veľmi sa bojí, až kým nepocítila úľavu.

„Robbie? Láska moja, si v poriadku?“

Pustil z ruky drôtenú kefu. „Nikdy mi nebolo lepšie.“

„Prečo si tu?“

„Pracujem na tomto ketči. Je...“ Stíchol a na chvíľu vyzeral zmätený.

„Už to nie je tvoja lodenica,“ prihovorila sa mu nežne, položiť mu ruku na zápästie. „Predal si ju Pierrovi, nespomínaš si?“

„Pierrovi?“

„Pierrovi L'Allierovi. Povedal si, že je tvoj najlepší možný nástupca, keď raz odídeš do dôchodku, a vraj mu ju dáš za smiešne dobrú cenu.“

„Ach! Ach, áno, tak to bolo. Vydriduch jeden.“ Robbie sa rozhladol po lodiach v prístavisku, po lodiach v lodenici, po nabieleo namaľovanej dielni. Pierre a Malý Sterling zmizli v budove, asi aby im dožičili trocha súkromia.

„Prečo som tu?“ pozrel sa spýtavo na Emily.

Srdce jej v hrudi stislo. „Ja... Nespomínaš si?“

„Možno som chcel trocha robiť na *Goldbergových variáciách*?“
Znova sa rozhladol. „Lenže loď je uviazaná v kotvisku, nie?“

„Mohli by sme sa trochu previezť.“

Robbie prikývol, vyzeral, akoby mu odľahlo. „To by bolo ohromné. Počkaj... poodkladám nástroje.“

„Spýtam sa Pierra, či by nám nepožičal svoj čln, aby sme nemuseli ísť až do mesta.“ Pobožkala ho na čelo a zamierila k hale. Pierre a Malý Sterling stáli pri mobilnom hydraulickom zdvíháku a potichu sa zhovárali. Keď vošla, otočili hlavy.

„Všetko je v poriadku,“ zamumlala. „Ďakujem, že ste mi zavolali. Trocha prevetráme našu plachteticu. Ozaj, nemohli by sme si požičať čln?“

„Fourth vás odvezie,“ povedal Malý Sterling. „A keď sa budete vracat', len ho prezvoňte.“ Strčil ruku do vrečka a vytiahol mobil. „Keď som Boba ráno zbadal, bol by som odprisahal, že si myslí, že tu ešte vždy robí.“

„Všetko je okej,“ rýchlo sa ozval Pierre. „Vždy tu je vítaný. Pokiaľ ide o mňa, ešte stále je to tu jeho. Vybuodoval to od piky.“

Emily prikývla a preglgla, snažiac sa ignorovať to pálenie, nepríjemný pocit v žalúdku.

Fourth – pravým menom Sterling Ames, *Štvrtý*, syn Malého Sterlinga, ktorý bol tretím nositeľom toho mena – na motorovom člne dorazil ku koncu rampy s ležérnou bravúrnosťou človeka, ktorý člny riadi od malička. Robbie doň naskočil a podal ruku Emily. Výraz tváre sa mu nezmenil, ešte stále pôsobil stratený, priam bezmocný, akoby zúfalo hľadal nejaký zmysel.

Takýto výraz mu nepristal. Robbie si vždy vedel so všetkým poradiť. Teraz však pôsobil priam cudzo.

Loď mali vyviazanú v súkromnom kotvisku v Clyde Bayi. Fourth sa tam hneď vydal, ani sa nespýtal, kam majú namierené. Ľudia tu poznali lode druhých rovnako, ako poznali ich deti. Keď sa blížili k lodi, pozorovala Robbieho tvár a všimla si, ako výraz stratenosti mizne a nahrádza ho radosť. Tú loď

postavil vlastnými rukami: vytvaroval ju, vybrúsil, upevnil takeláž, nalakoval tŕkové drevo, paluby natrel nabiele a trup nazeleno, aj meno na korme napísal sám. Tá loď predstavovala nespočetne veľa víkendov, popoludní a predpoludní, bola zviditeľnením času a spomienok.

„To je krása!“ vyhrkol Robbie.

„Podľa otca v celom Maine niet lepšej drevenej šalupy,“ odvetil Fourth.

„A má pravdu,“ pritakala Emily. „Treba sa o ňu síce riadne starať, ale vyplatí sa to.“

„Ako o ženu,“ usmial sa Robbie automaticky a ona mu úsmev opätovala, stisnúc mu ruku.

„Doktorka, vždy som sa chcel spýtať...“ začal Fourth. „Goldbergová – tak ste sa volali zaslobodna? Preto to meno: *Goldbergove variácie*?“

„Nie,“ odvetil Robbie. „Je to... je to...“ Luskol prstami. „Goldberg je...“

„Je to názov hudobnej skladby, klasickej,“ vysvetľovala Emily Fourthovi, hoci slová boli určené Robbiemu. „Zložil ju Bach. Je to ária, za ktorou nasleduje séria variácií s rôznymi náladami a tempami, zakončená pôvodnou áriou. Svojím spôsobom akýsi kruh.“

„Presne tak,“ vyhlásil Robbie a vystrel ruku k zábradliu na korme. „Vedel som, že si spomeniem.“

„Rozprávala si sa s ním o tom?“ spýtala sa Sarah. Sedeli s Emily pri kuchynskom stole a obedovali. Takmer každú stredu si dali spolu obed, raz si niekam zašli, inokedy sa najedli doma u jednej z nich. Sarah pripravila kurací šalát a ľadový čaj. Jej najstaršia dcéra Dottie neskôr z obchodu v Clyde Bayi, kde pracovala, prinesie koláč z pekanových orechov.

„Nie, ešte nie.“

„Nie je to samo osebe akési zvláštne?“

„Ale...“ Emily si zamiešala kávu. „Je veľa vecí, o ktorých nehovoríme.“

„Vy dvaja sa stále rozprávate. Neprestajte.“

„Áno, lenže sú veci... Už sa tak dávno poznáme, neustále sme spolu. O určitých veciach nemusíme hovoriť, lebo vieme.“

„Už mi je jasné, prečo ani jedno z mojich manželstiev nevydržalo,“ zažartovala Sarah. „Ustavične sa vypytujem. *Kde si bol včera večer? Koľko pív si vypil? Kedy si sa vrátil domov? Či parfum to z teba cítiť?*“

Emily sa zasmiala, hoci jej nebolo do smiechu. Vlastne by so Sarah ani nemali byť priateľky, boli veľmi rozdielne, každá z iného prostredia. A bol medzi nimi takmer tridsaťročný vekový rozdiel. Emily bola pôrodníčka na dôchodku a Sarah pracovala ako pokladníčka v supermarkete v Thomastone. Sarah sa narodila v Maine a Emily, hoci už v Maine žije štyridsať rokov, bola *príšelec*, ako tu vravievajú. Spriatelili sa čisto náhodou a postupom rokov sa ich korene navzájom popreplietali. Istý čas, hoci nie veľmi dlhý, bola Emilinou nevestou.

Sarah bola jediný človek, s ktorým sa o tom mohla porozprávať. Nemohla sa o tom zmieniť doma, hovoriť o tom pred rodinou. Aspoň kým nešlo o niečo, čo mohlo naozaj spôsobovať starosti.

„Ľudia nie sú slepí,“ poznamenala Emily. „Pierre a Malý Sterling, po tom, čo sa prednedávnom stalo v lodenici... A Joyce z lekárne vravela, že mi lieky vyzdvihuje dvakrát za deň.“

„V malom meste je to tak. Ľudia vidia. Ale ani ty im nie si ľahostajná.“

„Robbie je taký hrdý chlap! Nerád prijíma pomoc! Ak si všimne, že ho ľudia ľutujú...“

Zmlkla.

„A čo ak ľutujú teba?“ zvrtila otázku Sarah. „Aj to ti spôsobuje hlavybolenie?“